

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Sioux Falls (South Dakota, V.S.)

07/04/2022

jaargang 100

nr **27**

In de stad Sioux Falls waren er vanaf 2 december 1973 kerkdiensten in een gehuurd gebouw. Ds. W. Suijker nam op 4 juni 1976 een kerkje in gebruik. Preekstoel en luidspreker kwamen uit het kerkje van Alvord, dat in 1975 was gesloten. Ambtsdragers uit drie buurgemeenten leidden de diensten totdat ds. A.M. den Boer de gemeente op 27 januari 1982 institueerde. Als ouderling dienden J. van

Zweden, D.G. Rozeboom, G.C. Hoogendoorn, A.G. Kelderman, A. van Veldhuizen, A. Blom, C.A. Timmer en R. Rozeboom. De gemeente was van 2012 tot 2016 afdeling van Corsica, omdat er geen ouderling was. Nu bestaat de kerkenraad uit één ouderling en twee diakenen. Rond 2015 groeide het aantal kerkgangers tijdens de morgendiensten in korte tijd van ongeveer 20 tot 80, onder wie een aantal niet-leden.

Het Lam op weg naar Jeruzalem

De weg naar de stad Gods is ingeslagen, naar Jeruzalem, het centrum van de eredienst. Eeuwenlang vloeyde daar het bloed van de offerdieren. Het is de stad van de verwachting. Al die miljoenen liters bloed, al die geslachte offerdieren riepen om hét Lam. '... en Jezus ging vóór hen'. Hét Lam komt naar Jeruzalem!

... en Jezus ging vóór hen.
Markus 10:32b

Wordt het Lam opgewacht? Wordt het Lam met open armen ontvangen? Nee, er is geen plaats voor het Lam. Ja, wel voor een Messias Die verlost van de Romeinen, Die voldoet aan eigen verwachtingen. Maar niet voor het Lam Dat door voldoening voor verzoening gaat zorgen. En dat terwijl ze op het tempelplein zó druk bezig zijn met het keuren van de lammeren, zo druk bezig zijn in de dienst van de Heere. Maar er is geen plaats voor hét Lam...

Doelgericht

'... en Jezus ging vóór hen'. Het Lam neemt geen sluiproute naar de offerplaats. Het Lam loopt niet weg voor het werk dat op Zijn schouders rust. Hij gaat zelfs voorop, zodat iedereen Zijn gang naar Jeruzalem kan zien. Hij gaat heel doelgericht Zijn weg. Het doel van Zijn komst naar deze aarde ligt immers daar, bij Jeruzalem. Daar zal Hij de taak vervullen die Hij van Zijn Vader gekregen heeft. Daarom is Hij dienstknecht geworden.

ds. L. van der Kuijl,
Waarde

Wat is het doel van Zijn komst dan? In de eerste plaats om Zijn Vader te verheerlijken. Om de eer van Zijn Vader te bedoelen. De eer en heerlijkheid van God die wij naar beneden hebben gehaald. Wij hebben God in Zijn eer aangetast, gekrenkt. Wij hebben gegrepen naar de hoge positie om als God te zijn. Nameloos diep is onze val geweest. Maar dit Lam zal de eer van God die wij geschonden hebben weer verheerlijken. In de tweede plaats zal Hij Zijn Kerk loskopen, Hij zal voor voldoening zorgen. Vers 45 spreekt ervan: 'om Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen'. De hemelhoge schuld van de Zijnen zal het Lam betalen met Zijn bloed. De zware zondelast van de Zijnen zal op de rug van het Lam gelegd worden. De ongerechtigheden van de Zijnen zullen op Hem aanlopen. Zo is Hij het volkomen Lam. Zo volkomen dat Hij de verworven zaligheid ook door Zijn Geest toepast.

Is het uw worsteling? Gods eer wordt niet verheerlijkt in mijn leven, integendeel, Gods eer wordt geschonden, Hem wordt niet gegeven waar Hij recht op heeft. Ik heb het wel geprobeerd, maar het is op een grote mislukking uitgelopen. 'Uw wil en wet, hoe heilig, stout versmaad'. Maar dít is het Lam Dat de eer van Zijn Vader volkomen verheerlijkt.

Is het uw worsteling? Mijn hemelhoge schuld wordt op geen enkele manier uitgewist. Integendeel, de schuld wordt elke dag meer. Mijn zonden zie ik mij steeds voor ogen zweven en de last van mijn ongerechtigheden doen mij wegzinken in mijn verlorenheid. Het loon op mijn zonden is rechtvaardig. Zie, het Lam Gods, Zijn bloed reinigt van alle zonden.

Alwetend

'... en Jezus ging vóór hen'. Zijn weg is geen onbekende weg. Het Lam weet wat Hem te wachten staat. Hij weet van de bittere lijdensbeker die Hij tot op de laatste druppel moet leegdrinken. Hij weet van de Godsverlating die wacht. Hij weet van de vloekdood die Hij sterven moet. Hij weet het alles. Hij weet dát Hij moet lijden. Hij weet wát Hij moet lijden. Hij weet wannéér Hij moet lijden. Hij weet dóór wíe Hij moet lijden. Dat heeft Hij van te voren doorvoeld en doorleefd. Toch deinst dit Lam niet terug. Hij gaat, alwetend, naar de slachtbank. Ja, zelfs de wetenschap voor wíe Hij moet lijden doet Hem niet terugdeinzen. Al zullen de discipelen allen geërgerd worden aan hun Zaligmaker. Al is het dat ze niets van Zijn lijdensweg willen begrijpen. Al is het dat ze allemaal bij Hem zullen wegluchten. Al is de Kerk nog zo

In dit nummer

2	Het Lam op weg naar Jeruzalem	3	Het gekrookte riet [14]
9	75 jaar Vrouwenbond	4	Het zwijgen van Jezus [4]
20	Niet kunnen ingaan vanwege ongelooft	5	De vruchten van de Heilige Doop [1]
		6	Opvoeding [4]
		7	Verdwenen gemeente - Hoorn [1]
		8	Commentaar:
Een seculiere meerderheid
		10	Boeknieuws
		11	Kerknieuws
		12	Berichten
		12	Kerkdiensten
		19	Jeugdrubriek

onwillig en onkundig. Toch gaat het Lam naar de slachtbank. Niet als martelaar, maar als Middelaar.

Vrijwillig

'... en Jezus ging vóór hen'. Niet alleen doelgericht en alwetend, maar ook vrijwillig. Zo gaat het Lam betalen, zo gaat het Lam voldoen. Hij gaat vóór om alleen de lijdensbeker te drinken, om alleen te lijden, om alleen te sterven, om alleen te voldoen. Als het enige Lam. Als het gewillige Lam. Als een Held om de noodzakelijke en goede weg te lopen. Dan zien we geen aarzeling in de stappen die het Lam zet. Het Lam is van eeuwigheid gewillig geweest om de wil van Zijn Vader te doen. Vanuit liefde tot Zijn Vader en liefde tot Zijn Kerk vervult Hij het Woord, dat Hij in de stilte van de eeuwigheid gesproken heeft: 'Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God'.

Heeft het Lam waarde gekregen in uw leven? Is het Lam u noodzakelijk en dierbaar geworden in een weg van buigen voor God?

Hoe staan wij ten opzichte van dit Lam? In Jeruzalem was er geen plaats. Heel druk waren ze bezig met het goedkeuren en slachten van de lammeren, maar hét Lam zagen ze over het hoofd. Hoe is ons godsdienstig bezig zijn? Wat kunnen we druk bezig zijn met allerlei werkzaamheden rondom de kerk. Maar, waar is hét Lam? Het overgrote deel van het volk zag geen gedaante en geen heerlijkheid in het Lam. De schuld drukte niet, de zondelast woog niet, de ongerechtigheden werden niet gevoeld. Wat moet je dan met een schuldovernemend Lam?

Anderen ergerden zich aan het Lam. Het Lam wees op de gruwelijkheid van de ongerechtigheid en op de onvolkomenheid van de eigengerechtigheid. Daar zitten we niet op te wachten. Dat staat ons tegen. Dat geeft ergernis. Stoten wij ons zo aan het Lam?

Of heeft het Lam waarde gekregen in uw leven? Is het Lam u noodzakelijk en dierbaar geworden in een weg van buigen voor God? Met de belijdenis van David in het hart: 'Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog, dies ben ik, Heere, Uw gramschap dubbel waardig? Dan is er maar één Die uw heil volmaken kan. Het Lam Gods.

Het gekrookte riet [14]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

TWEEDE PREDIKATIE

Ik antwoord u:

5. Zou het u niet dierbaar zijn dat ge genade zou mogen hebben, hoe eerder, hoe meer, hoe liever. Zijt ge er niet verlegen om? Och ja, Heere, zult u zeggen, daar ben ik verlegen om. 'Och, dat U mijn God in Christus was! Och, dat mijn werk toch in der waarheid was!'

Ik antwoord u:

6. Bent u niet anders dan u tevoren was, dan u voorheen was? Bezit u niet wat meer dan de natuur kent, dan de natuur u geeft of geven kan?

Ten slotte:

7. Hoe worden in het Woord de gekrookte rietjes genoemd? Verslagene, verbrijzelde, weke en vlezende harten! Kunt u wel met vrijmoedigheid zeggen dat u daaronder niet gerekend wordt?

II. Dan is de eerste bedenking en zwaarigheid opgelost. Ik geloof niet dat er nu nog veel in u overblijft.

'Ja', zult u zeggen, 'daar blijft nog zulk een stuk over'. Wel, wat dan? 'Als ik een gekrookt rietje was, dan zou ik de waarheid van de belofte onderkennen dat God naar mijn hart zou spreken en dat Hij tot mij zou komen om mij op te richten, maar ik ervaar het echt anders. Het is alsof de Heere mijn vijand is. De vromen stoten mij voor het hoofd, het is alsof ze een afkeer van mij hebben. Mijn consciëntie is mij tegen en ik vind niet één belofte in heel de Bijbel die voor mij is. Weet u raad?'

Ik antwoord u:

1. U bent nog niet ontslapen. Wie weet wat er in Gods raad nog voor u ligt. Vraagt het anderen, die ook zo waren, of ze niet tot het licht gekomen zijn. Psalm 97:11: 'Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart.'
2. Ervaart u dat alles tegen u is? Maar is er wel iemand aan wie de Heere door Zijn knechten en kinderen en allen die in de gemeente zijn zoveel arbeid besteedt als aan u? Er zal niet één dienaar Gods zijn of de meeste van zijn predikaties zullen voor die ziekelijken zijn, voor de kleinen. Is alles u dan tegen?
3. Schepseltje, vraag het eens aan hen die ook zo mismoedig spraken, hoe ze nu zijn. Hebt u geen voorbeeld van iemand die uit de duisternis tot het licht is gekomen? Immers ja, en denk dan: laat ik zwijgen, God mocht het mij ook eens geven.
4. Als de Heere sprak dat Hij het rietje niet breken zou, dan zei Hij niet dat Hij het in één dag zou oplossen. Weet u niet dat God Zijn tijd heeft, de tijd waarop Hij het doet? Hij wacht, opdat Hij u genadig zou zijn (Jes. 30:18). Hij zal alles schoon maken op Zijn tijd (Pred. 3:11). God zal het doen als het 't meest tot Zijn eer is, als Hij weet dat u Hem de meeste eer geven zult.

(wordt vervolgd)

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

Een zwijgende Jezus voor Pilatus

‘En Jezus heeft niets meer geantwoord, zodat Pilatus zich verwonderde’.

Markus 15:5

Jezus en Pilatus... In één adem genoemd, maar wat een onnoemelijk verschil! Een verschil dat ons ook helder voor ogen wordt gesteld in onze geloofsbelijdenis: ‘Geboren uit de maagd Maria; Die geleden heeft onder Pontius Pilatus’.

ds. J.J. Tanis,
Tholen

Het zwijgen van Jezus

1. Geprofeteerd: Jesaja 53:7
2. Voor de Hoge Raad: Mattheüs 26:63
3. Voor Herodes: Lukas 23:9
4. **Voor Pilatus: Markus 15:5**

Kijk, daar staan ze tegenover elkaar. Althans, Pilatus gezeten op de rechterstoel en Jezus staande, gebonden voor hem. Ooit zal deze rol omgekeerd worden... De spanning is om te snijden. Nu gaat het gebeuren! Het antwoord op de alles-beslissende vraag ‘Zijt Gij de Koning der Joden?’ (vers 2), moet nu komen. Hoor: ‘Gij zegt het’. Anders gezegd: Het zijn uw woorden. Met als gevolg dat naast alle valse beschuldigingen tegen Jezus, de over-priesters er nog vele aan toevoegen. Pilatus, pas op, laat je niet intimideren! Leg de stem van je vrouw het zwijgen niet op: ‘Heb toch niet te doen met dien Rechtvaardige; want ik heb heden veel geleden in den droom om Zijnentwil’. De pleitbezorgster in een geweldig rechtsgeding. Echter, Pilatus laat zich overrompelen door de vertegenwoordigers van het volk. Hij probeert het nog één keer. Zijn rechtsgevoel eist bevrediging. ‘Antwoordt Gij niets? Zie hoe vele zaken zij tegen U getuigen’. En dan is het stil, en blijft het stil. Adembenemend stil. ‘En Jezus heeft niets meer geantwoord’ (vers 5).

Heilig zwijgrecht

Zijn getuigen is zwijgen. ‘Nooit heeft een mens alzo gesproken gelijk deze Mens’ (Joh. 7:46). Thans: Nooit heeft een mens gezwegen gelijk deze Mens. Zonder Zich er uitdrukkelijk op te beroepen maakt Hij gebruik van een heilig zwijgrecht. Eerder al voor Herodes, nu tegenover Pilatus. ‘Als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open’. Niemand kan Hem dwingen om tegen Zichzelf te getuigen of een bekentenis af te leggen. Jezus zwijgt. Een Borgtochtelijk zwijgen. Hij, Die nooit gezwegen heeft, maar altijd leerde en sprak over Zijn Koninkrijk. We lezen in het Evangelie steeds opnieuw: ‘En Hij sprak tot hen...’. Immers: ‘Het Woord is vlees geworden, en heeft onder ons gewoond’. Daar heeft Hij van getuigd in Lukas 4: ‘De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om den armen het Evangelie te verkondigen’. Maar nu, op de Lithostrótos, zwijgt Jezus. Ingrijpend is het wanneer iemand tegen ons zegt: ‘Ik spreek niet meer met je. Je zoekt het maar uit!’ Maar hier spreekt

God, door niet te antwoorden. Geen woord! Denkt u zich eens in dat God in der eeuwigheid geen woord meer tegen óns zou spreken. Geen enkele roepstem meer...

Rechter en Koning

Pilatus en Jezus! De rechter en de Koning. Pilatus veracht het Joodse volk met een diepe minachting, maar niet minder hun Koning. Tenminste, als deze Jezus hun Koning is... Moet de belofte zó vervuld worden? ‘Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven’. En: ‘De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn’. Toch zullen deze woorden, dwars door Jezus’ zwijgen heen, vervuld worden. Immers, Pilatus zal deze Zwijgende en Lijdende kronen met een opschrift: ‘DEZE IS DE KONING DER JODEN!’ ‘Geleden ónder Pontius Pilatus’, maar nu bóven Pontius Pilatus. ‘Want Hij regeert en zal Zijn almacht tonen’.

Jezus en Pilatus... Aan welke kant staan wij? Let wel, Jezus staat alleen. ‘Er was niemand van de volken met Hem’. Allen staan aan de kant van Pilatus. Allen hebben Hem verlaten. Allen zijn aan Hem geërgerd, tot zelfs Saambinder-lezende mensen toe. De zwijgende Jezus alleen! Voor wie is dit zwijgen op Gabbatha de gerechtsplaats? Voor u, die zwijgen moet onder het oordeel, waar God zwijgt, en waar de stilte van de dood benauwt? Waar God om Zijn recht komt en Zijn vonnis over mijn leven voltrekt. Waar ik zwijgen moet in de verslagenheid van mijn hart, in de bittere smart over mijn zonden. ‘t Zij ik, mijn God, bij dag moog’ bitter klagen, Gij antwoordt niet! Maar dan het antwoord vanuit de troon van de Koning Die zweeg in het gericht: ‘Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden’. Kanttekening 50: ‘De verzoening van den Messias’.

Noch oor, noch oog

Hij rechtvaardig, gezwegen voor onrechtvaardigen. Dan mag ik door recht en genade in verwondering buigen onder die diep Verachte op Gabbatha en met David uitroepen: ‘Wie mij veracht’, God wou mij niet verachten, noch oor noch oog van mijn verdrukking wenden; maar heeft verhoord, wanneer ik uit d’ ellenden riep naar omhoog’. Pilatus verwonderde zich... En wij?

(slot)

Verootmoediging

ds. G. Hoogerland,
Kruiningen

In kinderrijke gemeenten wordt met regelmaat de Heilige Doop bediend. De doop is een sacrament met een veelzijdige betekenis.

Toch wordt niet zo vaak van Gods kinderen gehoord dat de doop voor hen gebruikt wordt tot versterking van het geloof, terwijl dat bij het sacrament van het Heilig Avondmaal veel vaker wordt gehoord. Wat zou de oorzaak daarvan zijn? Hebben we te weinig licht in de rijke betekenis van dit sacrament? Of is het onderwijs over dat sacrament te veel op de achtergrond geraakt? We willen proberen aan de hand van het doopformulier enkele vruchten van deze Goddelijke instelling nader te bezien.

Zichtbaar waarteken

Het formulier begint met te wijzen op onze onreine ontvangenis en geboorte. Water gebruiken wij om de vuilheid van het lichaam af te wassen. Daarin is de doop dus een teken, een zichtbaar waarteken, dat een onzichtbare zaak duidelijk maakt. Het water-teken maakt zichtbaar dat onze zielen en de zielen van onze kinderen onrein zijn. Dat is voor de ouders

een prediking. Want waarom zijn de kinderen onrein? Omdat de ouders onrein zijn. Onze kinderen zijn om onze schuld onrein. Ze hebben dat van ons geërfd. En wij erfden het van onze ouders. Dat brengt ons terug naar het paradijs. Voor de zondeval was er geen doop nodig, omdat er geen onreinheid was.

Wat zijn wij van nature blind voor onze onreinheid. We zien en gevoelen het niet. Maar zie nu naar het doopwater. Dat is ook aan uw voorhoofd gesprengd. Als we het dan uit het Woord niet geloven, laat dan het doopwater ons ervan overtuigen dat we walgelijk zijn vanaf het uur van onze ontvangenis.

Als dat geleerd wordt, werkt dat verootmoediging. En wat is verootmoediging een kostelijke genadevrucht. Er is geen groter wonder dan dat een hoogmoedig en trots mens verootmoedigd wordt. Dan leren we onze onreinheid aanvaarden,

erkennen en bewenen. O, die smart! 't Is niet alleen dit kwaad (mijn dadelijke zonde) dat roept om straf, neen, 'k ben in ongerechtigheid geboren'. Door die onreinheid lig ik ook onder Gods toorn. De heilige God kan met de zonde en de onreinheid geen gemeenschap hebben en moet ons van voor Zijn aangezicht wegdoen. Hij haat die onreinheid. Dat geeft nog dieper verootmoediging. Want dat betekent dat ik buiten Gods gemeenschap ben gesloten. Wie dat bevindelijk leert, schreeuwt naar God om ontferming.

Buiten onszelf

Wat kan een mens bezig zijn om reinigmaking te zoeken in zichzelf. Maar we zullen het daar nooit vinden. Althans, dat is te hopen. De farizeeër vindt het wel in zichzelf. Dat zal eeuwig teleurstellen. De waarlijk overtuigde ziel vindt slechts groter onreinheid. Nu leert ons het water van de doop om onze reinigmaking en zaligheid *buiten onszelf* te zoeken.

Wat zijn wij van nature blind voor onze onreinheid. We zien en gevoelen het niet. Maar zie nu naar het doopwater. Dat is ook aan uw voorhoofd gesprengd.

Dan gaat al mijn vroomheid er aan. Al mijn tranen wassen mijn onreinheid niet af. Mijn werkzaamheden nemen niet één honderdste deeltje van mijn onreinheid weg. Zoekende zielen, zie eens naar het water van de doop. Denk eens aan het water dat op uw eigen hoofd gesprengd is, toen u nog klein was. Het predikt dat u uw reinigmaking en zaligheid moet zoeken buiten uzelf.

Meer geoefende kinderen des Heeren, dat moet u nu dagelijks leren beoefenen. Dagelijks uw reinigmaking en zaligheid buiten uzelf zoeken. Dagelijks de toevlucht nemen tot het wasvat van Jezus' bloed. Zo hebben we weleens een van Gods geoefende kinderen mogen horen getuigen dat ze mocht leren dat ze dagelijks met al haar verdorvenheden de toevlucht nam tot het bloed van haar Zaligmaker. Is dat geen kostelijke vrucht van het sacrament van de Heilige Doop?

Dit is het eerste deel van een zesdelige serie over de vruchten van de Heilige Doop. Volgende week deel 2.

Ik heb seksuele gemeenschap met mijn vriend.

We hebben daar geen moeite mee.

We hebben al drie jaar verking en weten dat het toch niet uit gaat.

De 'vulling' van het geweten

Opvoeding is gewetensvorming, wordt weleens gezegd. Daar zit heel wat in. Gewetensvorming heeft te maken met waarden en normen. Wat is goed, wat is fout?

W. Fieret,
Leerdam

Een digitale inboorling

De ouders zijn in dit opzicht van grote betekenis. Zij staan bij wijze van spreken aan de wieg van de vorming van het geweten. Het opgroeiende kind kent geen andere wereld dan het eigen gezin. Als vader en moeder op een onaardige manier met elkaar omgaan, is dat voor het kind normaal. Natuurlijk is het niet normaal, maar het jonge kind heeft geen vergelijkingsmateriaal. Als pa en ma elkaar eens aanhalen en elkaar een zoen geven, is dát voor een kind normaal. Gewetensvorming is dus heel wat meer dan het doorgeven van regeltjes. Dat hoort er weliswaar ook bij, maar de sfeer die je als ouders in je gezin vormgeeft, is van grote invloed. Dat is voor het jonge kind de norm.

Wat leven ouders voor? Als zij er geen probleem mee hebben om op de zondagmiddag naar de bioscoop te gaan, laat de innerlijke stem van hun kinderen niet van zich horen. Als kinderen uit onze gezindte na de kerkdienst op hun kamer

een voetbalwedstrijd volgen, zal de innerlijke stem - in ieder geval in het begin - spreken. De functie van het geweten is dus sterk afhankelijk van de manier waarop het gevormd is. Je kunt dus niet zeggen, zoals een inleider tijdens een ouderavond eens zei: 'lets is fout als je geweten van zich laat horen'. Als dat zo zou zijn, is het geweten de norm en niet Gods Woord. In de Bijbel kunnen we voorbeelden lezen van goedbedoeld gedrag dat door God bestraft werd. De geschiedenis van Uza is aangrijpend. Hij had goede intenties. Toen de ark werd vervoerd op een wagen, struikelden de runderen. In een reflex probeerde Uza te voorkomen dat de ark zou vallen. Wat was zijn bedoeling zuiver. En toch, hij handelde in strijd met de voorschriften die de Heere gegeven had en daarop volgde Zijn straf.

Normen van buitenaf of van binnenuit

Hier zijn we bij een belangrijk onderscheid. Leg je de norm in jezelf, of is de norm die

van buitenaf, beter gezegd: van Boven komt, beslissend? Kinderen tot globaal de basisschoolleeftijd weten over het algemeen goed het verschil tussen goed en fout, tussen zwart en wit. Als je hen vraagt waarom iets verkeerd is, geven ze vaak als antwoord: 'Dat mag niet van de Heere', of 'Het staat in de Bijbel dat dit niet goed is'. Zij hanteren een norm die buiten hen zelf is.

Met het ouder worden komt er een andere fase in de gewetensvorming. Dan wordt het eigen gevoel mede bepalend. Wat vind ik er zelf van? Het meisje uit de intro van dit artikel, had kennis van de Bijbelse normen. Maar die gaven bij haar niet de doorslag. Ze kwam samen met haar vriend tot de conclusie dat ze op die manier met elkaar konden omgaan. Er is 'een verhaal bij te houden': ze hebben al drie jaar verking en zijn er zeker van dat ze met elkaar zullen gaan trouwen. Deze manier van redeneren past overigens helemaal in het klimaat van onze tijd. Luister naar je gevoel en blij dicht bij jezelf. Dan wordt het pakket normen iets wat je zelf samenstelt. Het zijn autonome normen in tegenstelling tot heteronome, die van Boven af naar ons komen.

Een zwijgend geweten

Het geweten kan op deze manier tot zwijgen gebracht worden. Augustinus zei daarover: 'Gewenning maakt het gewicht van iedere zonde lichter'. Een veelzeggende uitspraak. Zonde drukt na verloop van tijd niet meer. Je raakt eraan gewend. De Engelse puritein Matthew Meade schreef in een van zijn boeken over de aard van de zonde: eerst zwaar, dan lichter, dan gemakkelijk, dan aange-naam en tenslotte onmisbaar. Dan zwijgt het geweten. Wat ernstig, niet alleen voor jongeren.

Van David kunnen we een duidelijk voorbeeld lezen dat hij last had van een sprekend geweten: 'En Davids hart sloeg hem, nadat hij het volk geteld had; en David zeide tot den HEERE: Ik heb zeer gezondigd in hetgeen ik gedaan heb; maar nu, o HEERE, neem toch de misdaad Uws knechts weg, want ik heb zeer zottelijk gedaan'.

Na die doorleefde schuldbelijdenis vergaf de Heere hem die zonde. Wat een genade!

Dit is het vierde deel in een serie van zes artikelen over opvoeding en de veranderde wereld van ouders en jongeren. Volgende week deel 5.

Kerkje in de Mosterdsteeg

Tweemaal had de Gereformeerde Gemeente van Enkhuizen een afdeling in Hoorn, en beide keren duurde het maar kort. Uiteindelijk werden de diensten er beëindigd.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

De Mosterdsteeg in Hoorn is niet breed. Aan de ene kant rijst de hoge gevel van de vroegere infanteriekazerne op. Het is nu een appartementencomplex. Pal ertegenover staat op nummer 6 het vroegere kerkje van de Gereformeerde Gemeente. De afdeling Hoorn ontstond waarschijnlijk in 1946. A. Deurloo en J. Westhoeve gingen er beurtelings voor in de leesdiensten. Schilder Deurloo (1899-1975) kwam uit het Zeeuwse Renesse, zijn vrouw uit Andijk. Zij behoorde tot de Gereformeerde Kerk, maar hij voelde zich daar niet thuis. Hun kinderen werden in de Gereformeerde Kerk gedoopt, maar gingen afwisselend met vader of moeder mee. 'Als ik met vader naar de Gereformeerde Gemeente ging, zei hij dat ik bij de tussenzang wel mocht weggaan, anders zou ik niet op tijd op de gereformeerde zondagsschool zijn', zegt zoon W.J.K. Deurloo uit Capelle aan den IJssel.

Smijtegelt

'Ik heb hier de catechismusverklaring van ds. Smijtegelt', zegt Deurloo. 'Vaders psalmbriefjes liggen er nog in. Hij schreef erin dat hij het boek van ds. R. Kok kreeg en dat hij deze preken in 1947 voorlas. Toen vader eens zijn been had gebroken, wilde hij toch naar de kerk. Hij zat op een kist in een karretje en zo reden we hem naar de Mosterdsteeg.

Als ds. A. Verhagen kwam preken, huurde vader een auto om hem in Lisse op te halen. Later ging student A.F. Honkoop voor. 'Ik mocht makkelijk op het stoeltje staan', zei hij tegen mijn moeder. Vader heeft ook eens een preek bij kosten J. Menger thuis gelezen. Leden uit Enkhuizen kwamen per trein naar Hoorn om de weekdiensten bij te wonen.

Koos de Muynck en zijn vrouw kerkten in de afdeling totdat ze naar Zeeland verhuisden. Mevrouw De Kok was de organiste. Nadat zij vertrok, speelde een

politieagent – hij heette De Leeuw of Van Leeuwen – op het harmonium. 'Ondanks zijn stijve pink'. Aan de muur hing een groot plakkaat met de tekst 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn.' 'Als ik die tekst hoor, moet ik altijd nog aan de Mosterdsteeg denken', zegt Deurloo. Zijn ouderlijk gezin verhuisde in juli 1950 naar Rotterdam.

A. Deurloo

Ouderling K. Sanderse op latere leeftijd.

Vanuit het kleine groepje in Hoorn kwamen ze in de grote gemeente aan de Boezemsingel terecht. 'Moeder was zich in de Gereformeerde Kerk steeds minder thuis gaan voelen. Toen we naar Rotterdam gingen, werd ze ook lid van de Gereformeerde Gemeenten'.

Komen en gaan

Op 27 augustus 1947 koos de Enkhuizer kerkenraad J. Westhoeve tot ouderling voor de afdeling Hoorn. De naam van de verkozen diaken is in de notulen nauwelijks te ontcijferen; er staat zoiets als A. Brunet. Waarschijnlijk zijn ze niet bevestigd.

In juli 1948 was K. Sanderse scriba en op 15 december in dat jaar werd hij tot ouderling benoemd. Brunet werd opnieuw tot diaken gekozen.

Kornelis Sanderse (1907-2001), geboren in Westkapelle, woonde sinds 1947 in Hoorn. Voor Rijkswaterstaat was hij opzichter bij wegaanleg in de Wieringermeerpolder.

Op 5 januari 1954 vroeg Enkhuizen de classis om advies 'over het onder haar ressorterende station Hoorn. Ouderling Sanderse is daar vertrokken. Zij kunnen nu het gebouwtje waar vergaderd wordt, niet meer betalen'.

Enkhuizen had geadviseerd diensten in een woning te houden. 'Dit kan echter niet. Enkhuizen heeft ze tot nu toe gesteund, maar kan dit niet blijvend doen. Geadviseerd wordt mede te delen, dat in een huis of in een goedkoper zaaltje vergaderd moet worden'.

Sanderse was naar Zwolle verhuisd en werd daar al spoedig weer ouderling. Later was hij diaken en ouderling in Middelburg-Centrum.

(wordt vervolgd)

Het kerkje aan de Mosterdsteeg in Hoorn.

Een seculiere meerderheid

Mensen die niet geloven in het bestaan van een persoonlijk God of een hogere macht vormen inmiddels de meerderheid van de Nederlandse bevolking, zo bleek onlangs uit een rapport van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Ze zijn uitgesproken atheïst of beschouwen zich als agnost, dat wil zeggen als iemand die zich daarover van mening onthoudt.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Anderhalve eeuw geleden werd het geloof in God door vrijwel iedereen in ons land beleden. Dat was ook in andere landen zo. Inmiddels heeft met name in Europa een ingrijpend proces van secularisatie plaatsgevonden. Nederland loopt droevig genoeg in die ontwikkeling voorop.

Nu is elk godsgeloof nog geen geloof in de ware God en ook geen waar geloof in God. Dat laat de Bijbel ons duidelijk zien. Zelfs de duivelen geloven dat er één God is en zij sidderen (Jak. 2:19). Een mens is wel ver weggezonden als hij geen enkel besef meer heeft van God en Goddelijke zaken en slechts leeft voor het hier en nu. Het is ook moeilijk om zulke mensen met de Bijbel te bereiken.

Ongebonden spirituelen

Nu is er ook in deze tijd altijd nog een grote groep van mensen die wel geloven. Daartoe rekent het rapport echter ook wat men noemt de ongebonden spirituelen. Mensen die geloven dat er toch wel iets moet zijn dat deze werkelijkheid te boven gaat. Soms zijn ze geïnspireerd door oosterse godsdiensten, soms neemt dit de vorm aan van het traditionele

bijgeloof. Maar ook daarmee is een mens ver afgedwaald van het rechte pad. Verder is er een grote verscheidenheid van godsdienstige richtingen. Ons land telt moslims, hindoes, joden, protestanten, rooms-katholieken en nog een heleboel meer. Je kunt onderscheiden tussen orthodoxen en vrijzinnigen, tussen gereformeerden en evangelischen, tussen randkerkelijken en trouw meelevendenden. Allochtone christenen brachten vaak hun eigen kerken mee.

De ene stroming weet zich beter staande te houden in onze seculiere maatschappij dan de andere. Groeperingen die strikt zijn in leer en leven lukt dat meestal beter dan groeperingen die aansluiting zoeken bij het hedendaagse levensklimaat. Vrijwel wekelijks kom je in het Reformatorisch Dagblad berichten tegen over de sluiting van rooms-katholieke kerkgebouwen. Ook in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) moet men door teruglopend kerkbezoek en teruglopende inkomsten voortdurend kerkgebouwen afstoten.

Binding aan belijdenis

In de brede gereformeerde gezindte is het sluiten van kerken nog niet zozeer aan de

orde, maar onmiskenbaar werkt ook daar de secularisatie door. In leer en leven. Daar waar vroeger nog een duidelijke binding was aan de gereformeerde belijdenis, al droeg die dan een sterk voorwerpelijk karakter, wordt die band met de belijdenis zwakker.

Men wil zich in deze tijd niet meer zo afgrenzen ten opzichte van andere christenen. Al die verschillen zijn niet meer zo belangrijk. Theologisch en ethisch kan er tegenwoordig veel mee door. Gereformeerd was toch wel erg streng. Daar kun je nu niet meer mee aankomen, zo redeneert men.

Die ontwikkelingen zien we bijvoorbeeld in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. De vroegere Gereformeerde Kerken (inmiddels onderdeel van de PKN) waren al eerder dat pad opgegaan. Een eeuw geleden beschouwde men zich daar als bij uitstek gereformeerd, al noemden wij ze neo-gereformeerd. Inmiddels is daar niets meer van over.

Minderheidspositie

Wat betekent het dat de gelovigen en zeker degenen die zich christen noemen tegenwoordig in de minderheid zijn? Ongetwijfeld is dat een ingrijpende ontwikkeling. Geen wonder dat de zondag steeds minder een bijzondere dag is, waarop de winkels gesloten zijn en allerlei activiteiten stilliggen. Nog maar 8 procent van de mensen gaat zondags naar de kerk. De Bijbel is voor velen een onbekend boek geworden waar men geen boodschap aan heeft.

Overigens moeten we wel bedenken dat de aanhangers van de gereformeerde leer in ons land altijd een minderheid vormden. Dat was ook zo in de tijd van de Dordtse synode. Niet voor niets klaagden de oudvaders over allerlei openbare zonden. Sindsdien is dat alleen maar erger geworden.

Kijken we naar een eeuw geleden dan was het slechts een klein deel van de bevolking dat zich schaarde onder de bevindelijke prediking. In de kerkelijke wereld waren ze niet geacht. Toch was het niet zonder betekenis dat Nederland in die tijd altijd nog in uiterlijke zin een christelijk land was. Er was nog een algemeen besef van God en godsdienst. Dat is nu helaas niet meer zo.

'Doch de Zoon des mensen als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?' (Luk. 18:8). De beslissende vraag is niet of er dan nog godsdienst zal zijn. Een waar geloof, daar gaat het om.

Nog maar 8 procent van de Nederlanders gaat zondags naar de kerk

Het bestuur van
de Vrouwenbond
Gereformeerde
Gemeenten.

75 jaar Vrouwenbond

'Het geeft niet dat het begin klein en gering is', zei ds. A. Verhagen bemoedigend toen de meisjesverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten hun eerste 'Landdag' hielden. Nog maar kort tevoren hadden enkele verenigingen elkaar opgezocht en een landelijke organisatie opgericht. Nu hielden ze hun eerste bijeenkomst. En al was het begin gering, er kwam al spoedig groei.

Werkgroep
toekomstvisie VBG

In 2022 herdenkt de Vrouwenbond Gereformeerde Gemeenten (VBGG) haar 75-jarig jubileum. Voordat in 1947 de VBGG als landelijk verband een feit werd, waren er al wat meisjes- en vrouwenverenigingen actief. De oudste vereniging (Dorcas in Leiderdorp) dateert uit 1899. Anno 2022 zijn er in totaal 130 verenigingen (ongeveer 5000 leden) bij de VBGG aangesloten. De jongste vereniging die zich aangesloten heeft, is ook gelijk de grootste. De in 2020 opgerichte vrouwenvereniging 'Lydia' uit Barneveld-Zuid verwelkomde in coronatijd 169 leden! Het bestuur van de VBGG wordt gevormd door een predikant als voorzitter, een presidente en tien bestuursleden met ieder een eigen taak. De predikanten, ds. A. Verhagen, ds. H. Rijksen, ds. H. Hofman sr., ds. D. Hakkenberg en ds. C.A. van Dieren hebben in het verleden vele vergaderingen en bijeenkomsten geleid. Vanaf 2009 vervult ds. A. Verschuure deze functie. Nadat de dames W. den Hertog, Z. Crum-Nieuwland, C.A. Kaslander-Goedegebuur en A. Teerds-Gertenbach jarenlang hun taak als presidente in grote getrouwheid hebben uitgevoerd, mag vanaf 2017 mevrouw M.A. Heikoop-Gorter dit werk doen. Gezamenlijk zet het bestuur zich in om alle vrouwenverenigingen binnen de Gereformeerde Gemeenten te dienen.

Werk

Het takenveld van de Vrouwenbond bestaat uit meerdere facetten:

- De bond wil vrouwen in een tijd vol vragen toerusten vanuit Gods Woord. Er worden bijeenkomsten met lezingen over allerhande onderwerpen georganiseerd. Er worden workshops gegeven, diverse boekjes uitgegeven, gehouden lezingen op schrift gesteld, gedichtenbundels samengesteld en samenspraken gemaakt over allerlei onderwerpen.
- De bond bevordert het onderling contact tussen verenigingen. Naast de jaarvergadering kunnen de vrouwen elkaar ontmoeten op besturedagen en regiobijeenkomsten. Het hoogtepunt is de bondsdag. Jaarlijks vinden zo'n 1750 vrouwen de weg naar de Adventkerk in Veenendaal voor een stuk bezinning en ontmoeting.
- De bond geeft het ledenblad Tabitha uit. Ieder lid van de vrouwenvereniging krijgt vijf keer per jaar automatisch het blad Tabitha. Tal van bezinnende en actuele onderwerpen worden hierin behandeld. Daarnaast zijn er vele persoonlijke abonnementen vanuit het hele land.
- De bond organiseert vakantieweken voor mensen met een beperking en voor ouderen. In 2022 wordt ook het

50-jarig jubileum van deze waardevolle weken herdacht. Ruim 30 vakantieweken vinden er ieder jaar plaats. Na coronatijd hopen we dit mooie werk komende zomer weer te hervatten.

- De bond maakt deel uit van 'het Comité'. Samen met leden van het hervormde, het hersteld hervormde en het christelijk gereformeerd bondsbestuur wordt 'het Comité' gevormd. Zij spreken jaarlijks met leden van de christelijke partijen in de Tweede Kamer en geven gezamenlijk reacties op zaken die spelen op maatschappelijk en ethisch gebied.

Oproep voor de toekomst

In de afgelopen 75 jaar is er veel veranderd. Gods Woord is echter hetzelfde gebleven. Graag houden we vast aan de leer, gefundeerd in de Schrift, waarin onze gemeenten geworteld zijn! De samenleving en de cultuur zijn wel veranderd. Dit vraagt om toekomstvisie van de VBGG, van de besturen, van de leden, maar ook van de (vrouwelijke) lezers van De Saambinder. Is het beeld dat u heeft van uw vrouwenvereniging terecht? Daarom willen we een oproep doen:

Jonge(re) vrouwen uit de gemeenten: spreek eens af dat jullie met elkaar naar de vrouwenvereniging gaan! Verbinding tussen jonge en oudere vrouwen in de gemeente is belangrijk. Na deze moeilijke coronatijd is dat zelfs belangrijker dan ooit. Verlies elkaar niet uit het oog. Je zult ervaren hoe goed het kan zijn met elkaar. Oude(re) vrouwen: neem uw jongere gemeentelid mee naar de vereniging. En andersom! Besturen: zorg voor een gevarieerd programma. Binnen de VBGG hebben we onlangs een 'werkgroep toekomstvisie' opgestart om samen met de verenigingen hier vorm aan te gaan geven. We denken graag met u mee.

Onverdiende zegen

75 jaar VBGG is een onverdiende zegen. 'Niet in eigen kracht' geldt ook de Vrouwenbond. Het is de Heere Die gespaard en gedragen heeft, Die de besturen wijsheid en kracht gegeven heeft, Die de verenigingen in stand gehouden heeft. Hier geldt:

Niet ons, o Heer, niet ons, Uw Naam alleen Zij, om Uw trouw en goedertierenheên All' eer en roem geven.

Reacties naar:
toekomstvisie@vrouwenbondgergem.nl

Boekennieuws

"Is er enig middel? De weg tot de enige troost", ds. A.T. Huijser; uitg. Den Hertog; 110 blz., € 13,90.

Is er enig middel? De weg tot de enige troost

De titel "Is er enig middel?" verwijst naar vraag 12 uit de Heidelbergse Catechismus. Hoe nodig is het dat we de welverdiende straf mogen ontgaan en wederom tot genade komen. Het is de kern van wat in dit boek wordt behandeld.

Kennen we de enige troost in leven en in sterven? De Heere leert in Zijn Woord dat dit het allerbelangrijkste is. Ds. A.T. Huijser illustreert dit aan de hand van een hevige stormwind op zee. 'Er lijkt geen ontkomen aan. Er staan levens op het spel!' Het gebeurde tijdens de reis die Paulus maakte van Jeruzalem naar Rome. Maar deze nood werd door de Heere opgelost. Hij gaf aan Paulus de troost dat niemand zijn leven zou verliezen.

Zo worden in dit boek op meerdere plaatsen aansprekende voorbeelden gebruikt. Steeds wordt duidelijk dat het onderwijs van de Heidelberger in de eerste plaats Bijbels onderwijs is.

'Hoe leidt de Heere Zijn kerk tot de enige troost? Daar maakt Hij Zelf plaats voor.' Dit komt naar voren in de ondertitel van het boek: 'De weg tot de enige troost'. In de ordelijke weg van ellende, verlossing en dankbaarheid leidt de Heere tot de kennis van de Middelaar. Op eerlijke en hartelijke wijze worden zo de Zondagen 2 tot en met 6 behandeld. In Zondag 7 komt de werkzaamheid en de inhoud van het waar zaligmakend geloof aan de orde. Door dit geloof wordt de enige troost verkregen.

In zijn Woord vooraf benadrukt ds. Huijser het belang van de Heidelbergse Catechismus. Hij verwijst naar Kohlbrugge en naar het catechismusonderwijs op school en op de catechisatie. We mogen daarom zijn indringende vraag niet ontwijken: 'Zijn het voor u nog altijd dorre leerstukken, of zijn het levende trooststukken geworden?' Laten we het huiswerk niet vergeten dat de auteur aan het eind van het Woord vooraf vermeldt: 'Knieënwerk. Handen vouwen, knieën buigen en de Heere vragen of Hij het onderwijs van de Catechismus in uw en jouw hart wil uitwerken'. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met enkele gespreksvragen. Daarmee is het boek geschikt voor persoonlijk gebruik, maar ook om te gebruiken in verenigingsverband. Graag zien we dit boek in handen van vele ouderen én jongeren!

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

"Een stem uit de hemel. Gods spreken in de Bijbel en in onze tijd", Mart-Jan Paul en Jan Hoek; uitg. Labarum Academic; 416 blz.; € 26,95.

Een stem uit de hemel. Gods spreken in de Bijbel en in onze tijd

Vele malen lezen we in de Bijbel dat 'God sprak'. We zeggen nog altijd dat God spreekt, en wel door Zijn Woord en Geest. Maar hoe sprak God, toen de Bijbel er nog niet of slechts gedeeltelijk was? Hoorden de aartsvaders Gods stem? Of verwoordden ze, zoals de moderne theologie zegt, hun innerlijke overtuiging over God door te zeggen dat ze God hoorden spreken?

Van de hand van de hervormde hoogleraren M.J. Paul en J. Hoek is een boek verschenen, waarin het over dergelijke vragen gaat. Het is een nuttig studieboek dat voor het grootste deel voor belangstellende lezers wel te volgen is. Met overtuiging houdt Paul eraan vast, dat God werkelijk sprak en dat Zijn kinderen in de Bijbel Zijn stem werkelijk hoorden. Het eerste deel is een diepgaande Bijbelstudie, die voluit het gezag van Gods Woord handhaaft. Ook andere openbaringsvormen, zoals de droom, het visioen en het nachtgezicht worden in het boek besproken. Juist bij deze thema's was een wat diepere toespitsing op onze tijd goed geweest. Immers, in meer charismatische kringen wordt vaak een beroep gedaan op dromen, beelden, profetieën, met de bewering dat het Gods stem is. Maar, wat is nu de toets? Mooi is dat het boek de erkenning van het gezag van Gods Woord in verband brengt met de opvoeding. 'Ook al begreep je

er weinig van, je luisterde toch eerbiedig als vader aan tafel uit het grote Boek las. Je haalde het niet in je hoofd met Gods Woord te spotten of stukken uit de Bijbel in twijfel te trekken'. Laat dit onder ons zo zijn en blijven!

Spannend wordt het vaak als het Schriftgezag in verband staat met actuele concrete kwesties, zoals de positie van de vrouw. Een wat wollige slotzin in een alinea hierover maakt de zaak niet zo helder. En ook de volgende paragraaf blijft helaas wat in het algemene steken. Gelijkaardigheid, oké, maar wat betekent het hoofd-zijn van de man nu precies?

Al met al biedt het boek een nuttige gids om de Bijbel te onderzoeken over het spreken Gods.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen

naar Ede,
ds. J.B. Huisman te Ermelo;
naar Uddel,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

Beroepen

te Bodegraven,
ds. G.J. Baan te Rotterdam-Zuidwijk;
te Houten,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
te Kesteren,
ds. D. de Wit te Borssele;
te Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
te Zoetermeer,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid.

Bedankt

voor Stolwijk,
ds. D. de Wit te Borssele.

VERSLAG CLASSIS BARNEVELD 11 FEBRUARI 2022

Namens de roepende kerk van Elspeet opent ds. G. van Manen op de gebruikelijke wijze de vergadering. De volgende gebeurtenissen worden gememoreerd: Op 24 januari 2022 is overleden ds. G. Mouw in de leeftijd van 79 jaar. Op 23 december is de uitgebreide kerkzaal van de gemeente Barneveld-Zuid opnieuw in gebruik genomen. Op 12 november 2021 was het 12½ jaar geleden dat de gemeente werd geïnstitueerd.

De gemeenten zijn vertegenwoordigd door tien predikanten en zestien ouderlingen. De samenstelling van het moderamen is als volgt: ds. G. van Manen, preses; ds. B. Labee en ds. H. van der Heiden, assessoren; K. Karels, scriba en J.M. van Koeveringe, quaestor.

De gemeente Barneveld-Centrum heeft een voorstel ingediend om voor de ambtsdragers in de classis een leergang kerkrecht te organiseren. In deze leergang van enkele avonden zouden een aantal basisbegrippen uit het kerkrecht aan de orde kunnen komen. Deze gedachte wordt algemeen door de vergadering ondersteund. Het moderamen krijgt opdracht om zo mogelijk nog voor de zomer hier uitvoering aan te geven. Het verdient de voorkeur dat ds. W. Silfhout, emerituspredikant in onze classis, die een boek over de DKO heeft geschreven en jarenlang deputaat kerkrecht was, de cursus zal verzorgen.

De classis besluit tot het volgende overzicht van 'naburige gemeenten': Barneveld-Zuid en Barneveld-Centrum, Ede en Wageningen, Elspeet en Uddel, Ermelo en Nijkerk, Kootwijkerbroek en De Valk-Wekerom, Rhenen en Veenendaal. Deze gemeenten zijn wederkerig naburig. De naburige gemeente van Scherpenzeel is Barneveld-Zuid.

De vergadering neemt kennis van de jaarrapporten van de Raad van Advies van Sirjon en van De Vluchtheuvel. Naar aanleiding van het verslag classis contracta van 11 februari 2022 in verband met het vertrek van ds. M. Joosse van Ede wordt ds. Joosse nogmaals dank

gezegd voor alle gedane arbeid in de classis. Consulent van Ede wordt ds. J.B. Huisman. Ds. G. Beens wordt consulent van Elspeet en ds. F. Mulder van Wageningen.

Op donderdag 9 juni 2022 komt de Particuliere Synode Oost bijeen te Barneveld-Centrum. Als afgevaardigden worden gekozen de predikanten ds. B.J. van Boven, ds. B. Labee, ds. G. van Manen en ds. F. Mulder, en de ouderlingen A.C. Duifhuizen, K. Karels, J.M. van Koeveringe en L.J. Wisse.

De volgende classisvergadering wordt samengeroepen door Ermelo. De datum daarvoor is vrijdag 1 juli of 9 september. Volgens alfabetische volgorde is ds. F. Mulder dan preses.

Ouderling J.M. van Koeveringe van Elspeet eindigt de vergadering, waarna de preses de vergadering sluit.

K. Karels, scriba

VERGADERING PS ZUID-WEST

Op donderdag 28 april vergadert de Particuliere Synode Zuid-West in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Capelle aan den IJssel-Middelwatering. Aanvang 9.30 uur. Mannelijke (doop)leden zijn welkom. Op dinsdag 26 april wordt in deze kerk een bidstond gehouden. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. H.A. van Zetten, tweede preses van de vorige synode, voor te gaan.

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 182: preekregelaar in Ermelo is nu: A. Verschoor, Dirk Staalweg 70, 3851 LK Ermelo, tel. 0341-558364.

Blz. 284: preekregelaar in Soest is nu: J.J. Overduin, Julianalaan 92, 3761 DH Soest, tel. 035-6025343 en 06-53963381, e-mail: coverduin@gergemsoest.nl

“

**DE ZONDE MOET VOLSTREKT
GEDOOD ZIJN,
OF ZE ZAL U DODEN.**

MAARTEN LUTHER

Berichten

ZANGAVONDEN

Lisse - Salemkerk, zat. 16 april, 19 uur, mannenkoor David o.l.v. Arjan Wolfswinkel, gem. koor Shalom en kinderkoor De Jonge Lofstem o.l.v. Ria van den Noort, André Hobo, orgel.

Woerden - Bethlehemkerk, Oudelandseweg 50, zat. 16 april, 20 uur, gem. koor Preludium, kamerkoor Cantus Gouda, ensemble Intermezzo, Arjen J.A. Uitbeijerse, orgel.

PASTORAAT NA VERLIES

Wat is het verlies van een geliefde ingrijpend. En wat kan het moeilijk zijn als je door ziekte je gezondheid grotendeels verliest. Het medeleven vanuit de kerkenraad en pastorale ondersteuning vanuit Gods Woord zijn dan belangrijk.

De verenigingen In de knop gebroken, Naamloos Verdriet, Samen Alleen en de stichting Winstuitverlies, waar lotgenoten met verlies elkaar ontmoeten, doen in de vorm van een digitale enquête een onderzoek onder ambtsdragers, pastoraal werkers, gemeenteleden en christelijke hulpverleners over hoe het medeleven

en de pastorale zorg na verlies in de kerkelijke gemeente ervaren wordt. Met de uitkomst ervan kunnen ambtsdragers en pastoraal werkers worden toegerust. De uitkomst van het onderzoek 'Pastoraat na verlies' wordt op een toerustingsavond voor ambtsdragers en pastoraal werkers gepresenteerd. Deze bijeenkomst wordt op twee locaties gehouden: op vrijdag 17 juni in De Hoeksteen, Vellerselaan 1 te Barneveld, en op vrijdag 24 juni in de aula van de Gomarus Scholengemeenschap, Hoefslag 11 te Gorinchem. Beide avonden beginnen om 19.30 uur. Mee-doen met het onderzoek (mogelijk t/m zaterdag 14 mei) en/of opgave voor de toerustingsavond kan via het mailadres: pastoraatnaverlies@solcon.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 10 APRIL 2022

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. C. Hogchem; Alblas-serdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen aan den Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.J. de Raaf; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Arnhem 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuisen 15.30 uur ds. H. Brons; Berkenwoude 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; Bodegraven 16.30 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Burgh-Haamstede 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle aan den IJssel-West 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Den Haag-Scheveningen 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. H. Brons; Den Helder 18.00 uur ds. P. Mulder; Deventer 15.00 uur ds. A. Schreuder; Dinteloord 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 14.30 uur ds.

G.J.N. Moens; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. A.J. de Waard; Ede 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 16.00 uur ds. H. van der Heiden; Eindhoven 14.30 uur ds. E. Bakker; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuisen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. R.A.M. Visser; Enter 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravensande 19.00 uur ds. W. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Hilversum 10.00 en 15.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur stud. M. Boersma; Hoogeveen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Houten 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Kamperland 15.00 uur ds. S. Maljaars; Kapelle-Biezeling 10.00 en 16.30

uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. J. Schipper; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. D. de Wit; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Krimpen aan den IJssel 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 19.00 uur ds. M. Joosse; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 en 15.00 uur stud. J.M. Evers; Leiderdorp 10.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 17.30 uur ds. D.W. Tuinier; Meeuwen 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Melissant 18.00 uur ds. M.H. Schot; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 17.00 uur stud. M. Boersma; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 18.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; Nieuwe-Tonge 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Nieuwer Ter Aa 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. S. Maljaars en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. W.J. Karels; Nunspeet 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; Oostburg 16.30 uur

ds. C. Harinck; Oosterland 10.00 en 18.30 uur stud. A.E. Brijder en 14.30 uur ds. M. Blok; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Oostvoorne 15.30 uur ds. G. Pater; Opheusden 9.30 en 15.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp en 15.30 uur ds. P. Mulder; Ouddorp 9.15 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederoijen 14.30 uur ds. J. Beens; Poortugaal 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; Puttershoek 10.00 (H.A.) en 15.30 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 uur ds. F. Mulder en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. G.J. Baan; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 uur (H.A.) ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 9.00 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Rotterdam-Zuidwijk 14.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint Philipsland 14.30 uur ds. C. van Ruitenburger; Sliedrecht 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolwijk 10.00 uur ds. A.T. Huijser en 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Tholen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburger; Tricht-Geldermalsen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Utrecht 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 15.00 uur ds. P.C. Vlot; Vlissingen 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Werkendam 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. A. Verschuure; Woerden 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 19.00 uur ds. B. Labee; Wolphaartsdijk 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens en 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. A. Schot; Zoetermeer 18.30 uur stud. J.M. Evers; Zwolle 18.00 uur ds. R.A.M. Visser.

DINSDAG 12 APRIL 2022

Lisse 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi.

WOENSDAG 13 APRIL 2022

Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn.

DONDERDAG 14 APRIL 2022

Amsterdam 19.30 uur ds. P. Mulder; Burgh-Haamstede 19.00 uur ds. G. Pater; Den Haag-Scheveningen 19.30 uur ds. J. Schipper; Eindhoven 19.30 uur ds. W. Visscher; Katwijk aan Zee 14.30 uur (huw. bev.) ds. P. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. H.J. Agteresch; Nieuwer Ter Aa 19.30 uur ds. A. Verschuure; Puttershoek 19.30 uur ds.

W. Harinck; Sint Philipsland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Spijkenisse 19.30 uur ds. G.J. Baan; Wierden 19.30 uur ds. F. Mulder.

VRIJDAG 15 APRIL 2022 GOEDE VRIJDAG

Aagtekerke 19.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Aalst 16.30 uur ds. B. Labee; Alblasterdam 19.30 uur ds. C. Sonneveld; Apeldoorn 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 19.30 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Berkenwoude 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 18.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 19.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 19.45 uur ds. W.A. Zondag; Ede 15.30 uur ds. G. Beens; Elspeet 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enkhuizen 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enter 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Genemuiden 19.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Goudswaard 16.30 uur ds. H.A. van Zetten; 's-Gravenpolder 19.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 17.30 uur ds. G.J. Baan; Groningen 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. M.H. Schot; Houten 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 14.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; Kapelle-Biezeling 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. P. Mulder; Kesteren 16.00 uur ds. A. Verschuure; Klaaswaal 19.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. J. IJsselstein; Krimpen aan den IJssel 19.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Leerdam 19.30 uur stud. M.G. van Middendorp; Leiderdorp 19.30 uur ds. P. Mulder; Lelystad 16.30 uur ds. J.B. Huisman; Marknesse 15.30 uur ds. A. Schot; Meeuwen 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Meliskerke 19.30 uur stud. J.M. Evers; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 19.30 uur stud. A.E. Brijder; Moerkapelle 19.30 uur ds. H. Brons; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwdorp 16.30 uur ds. S. Maljaars; Nieuwe-Tonge 16.00 uur ds. P.C. Vlot; Nieuwerkerk 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Nisse 16.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Oostburg 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Oostkapelle 16.30 uur ds. C.J. Meeuse; Oostvoorne 16.00 uur ds. G. Pater; Opheusden 19.00 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 19.00 uur ds. G. Pater;

Poederoijen 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Poortugaal 16.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ridderkerk 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 17.30 uur ds. M.H. Schot; Rijssen-Noord 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 19.00 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 16.00 uur stud. J.M. Evers; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur stud. M. Boersma; Rotterdam-Centrum 16.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 19.00 uur ds. J. Beens; Sint Annaland 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Sliedrecht 9.30 en 16.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 16.00 uur ds. W. Visscher; Stolwijk 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Tholen 19.00 uur ds. C. van Ruitenburger; Tricht-Geldermalsen 17.00 uur ds. J. van Laar; Uddel 19.30 uur ds. W. Silfhout; Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 19.30 uur ds. W. Harinck; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 19.00 uur ds. C. Harinck; Waarde 19.30 uur ds. L. van der Kuyjl; Waardenburg 16.00 uur ds. W.J. Karels; Werkendam 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 18.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. M. Karens; Yerseke 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 19.30 uur ds. J. Schipper; Zoetermeer 17.00 uur stud. A.E. Brijder; Zwijndrecht 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 APRIL 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN VRIJDAG 15 APRIL 2022 GOEDE VRIJDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 19.00 uur evang. J. Krijgsman; Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 19.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:
INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

“

IK HAD GISTEREN EEN ZOETE TIJD AAN DE TAFEL DES HEEREN. MIJN ZIEL WERD AANGERAAKT OM MIJN DIERBARE JEZUS, DE HEERE DER HEERLIJKHEID, TE ZIEN IN ALLE OMSTANDIGHEDEN VAN ZIJN LIJDEN; OM HEM GEKROOND TE ZIEN MET DE VLOEK, GENAGELD AAN HET KRUIS VAN DE VLOEK, EN DAT TUSSEN TWEE MOORDENAARS. WAT EEN VERNEDERING! O, IK KON HET NAUWELIJKS VERDRAGEN.

RUTH BRYAN

Advertenties

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Te huur voor vakantie of bed & breakfast: nostalgische schaapskooi voor 6 personen
op de Veluwe in Stroe, 5 min. van bos en heide. Tel. 06 - 22 37 62 20.

Oosterland (Zld): vak.huis te huur,
4 pers., net buiten dorp, veel speelruimte,
tel. 0111-644950

Vakantie in Duitsland? "Ostersingen" meemaken op de eerste paasdag? Of een verblijf op een ander moment? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen**, geschikt voor zowel klein als groot gezelschap. Geniet bij ons van de mooie ruige natuur van het Pfalzerwoud. Uitgebreide info: **www.beth-etham.de** of onder tel.nr. 0049-6385-92 555 77 of mobiel 0049-151-572 622 72 (Op dit nr. ook Whatsapp. Wij spreken Nederlands)

HUIZE
Winterdijk

Hart voor de zorg en onze ouderen?

- **Kok**
- **Medewerker keuken**
- **Ambtelijk secretaris OR**

Solliciteren? Bezoek onze website voor meer informatie!

www.huizewinterdijk.nl/vacatures

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels** en **stoelen** voor **kerk, vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit** en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Samenzangreis Zuid-Afrika ZGG
DV 4-18 oktober 2022
Martin Weststrate & Peter Wildeman
www.zgg.nl/help-mee/zangreisafrika
 of www.zang-reizen.nl

GEVRAAGD OP M.B.S. BAS ANNE
Schoolverlater, Leerlingmatroos,
Matroos of Stuurman
 Ma. t/m vr. -- Kost en inwoning vrij
 Voor info: 0630237853

De Vloerenkoning.nl gecertificeerd
 Dealer van www.douwesdekker.nl
 Thuis de collectie bekijken?
Plan een afspraak 06-19557166

Uw zomervakantie in Rijssen?
 Wij verhuren ons ruime huis, dichtbij
 de bossen. Tot max. 6 personen, alle
 faciliteiten aanwezig. WK. 29, 30 en
 32 t/m 34. App of bel, 0611779496

Lees het Reformatorisch Dagblad

RD Zaterdag, incl. digitale toegang
 4 weken voor 5,-

Stopt automatisch

Scan mij

www.rd.nl/saambinder

rd reformatorisch
 dagblad

Onesiforus
 NEDERLANDSE STICHTING
 VOOR CHRISTELIJKE HANDEIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
 NL36 RABO 0354 2210 00 of
 NL76 INGB 0004 1778 00
 t.n.v. "Onesiforus"

Bestuur:
 dr. W.J. op 't Hof (voorz.)
 W.A. Barth (secr.)
 ds. A. den Hartog
 G. Hop
 C. Vos
 J.J. van Ommeren

Comité van aanbeveling:
 Ds. G. Gerritsen
 Ds. D. Heemskerk
 Ds. J. Roos

Adviescommissie:
 mr. drs. S. Visser
 F. Bouman
 D.C. van der Ploeg

Aanvragen en informatie:
www.onesiforushulp.nl
 p.a. Weegje 2 | 3295 CT | 's Gravendeel | info@onesiforushulp.nl

Belijdenisgeschenken

Het Evangelie centraal

D.A. Carson

20.00

200 p.

ISBN 9789492433640

De kern van het Evangelie opnieuw onder de aandacht gebracht. Jezus' kruis en opstanding zouden ongelofelijk zijn wanneer God ze niet Zelf had geopenbaard.

Geloof en geloven

Isaac de Leeuw

Met een woord
 vooraf van
 Ds. J. Schipper

26.99

296 p.

ISBN 9789492433541

Een behandeling van het ware geloof. De Leeuw (1740-1775) stond onder invloed van de gebroeders Erskine.

Balsem in Gilead

John Willison

Met een woord
 vooraf door
 Ds. C. Harinck

27.50

294 p.

ISBN 9789492433886

Willison ervoer in zijn tijd dat de kerk in een geestelijke crisis en verwarring verkeerde. Dat velen onze tijd ook zo ervaren, geeft dit boek een verrassende actualiteit.

Brevier
 UITGEVERIJ

www.brevieruitgeverij.nl

Vakantie Oostenrijk. Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm /Zell am See.
Info: 0180-318720 en 06-53114531
www.vakantieindebergen.nl

Welkom op Camping Weijdehorst in Uddel. Op loopafstand van de bossen en heide. 6 pers. chalet, 4 pers. trekkershut en kampeerplaatsen te huur. Ook voor familiedagen, verjaardagen etc. hebben wij een mooie ruimte te huur. Kijk voor meer info op www.weijdehorst.nl of bel 0577402520

Belijdenisactie in boekhandel:
Onze enige troost, Verkl. H.C., Ds. G.M. de Leeuw. Van 65,- voor slechts 50,-, www.ramshoorn.nl

Reismaatjes gezocht. M/V Namibie/Z Afr óf India/Nepal
4 wkn nov/dec. Lft ong. 40-60 jr
06-40055105

Vakantie: mooie woonboerderij, landelijk gelegen op de Veluwe, vrij van **26 juli tm 4 aug.** voor 2 volw. Alle voorz. op bg. Veel buitenruimte.
Tel: 06 82 92 96 39

✓ HULPVERLENING

✓ COACHING

✓ TRAINING

✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

VerkeerstheorieVanWijngaarden
ONLINE LEREN + OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

DIT IS DANIËL, STUDENT LERAAR NEDERLANDS

OOK LERAAR WORDEN? KOM NAAR EEN OPEN COLLEGEDAG

KOM OOK: 19, 20, 21, 22 APRIL

Onze opleidingen:

- leraar voortgezet onderwijs
- pedagogiek
- pabo
- ad-Pedagogisch educatief professional
- masters

Driestar hogeschool
Driestar educatief

Heb jij hart voor kinderen en jongeren? Wil je iets betekenen voor hun toekomst? Dan is **Driestar hogeschool** de plek voor jou. In onze lerarenopleidingen en pedagogische opleidingen staat de vorming van jou als christelijke professional centraal. Bezoek een **open collegedag** en loop een dag mee met onze studenten. Kijk op de **website** voor meer informatie en meld je aan!

www.driestar-hogeschool.nl

NIEUW Laatste preken JC Philpot dl 4 €10,-.
105 vragen aan Philpot in Afscheiding en
Raadgevingen €15,-. Alle 20 boeken €160,-.
Luisterpreken. hetbraambos.nl 078-6933783

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw
of armoede? Stichting kleinsteun.nl
luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

**Komt u
bij ons
werken?**

**Ds. J. Fraanjeschool
De Vesting**

In ons nieuwe schoolgebouw in
Barneveld is plaats voor een
**teamleider groep 6-8
leerkrachten
native speaker Engels (1 dag)**

Funcities voor uitbreiding en vervanging
Zowel fulltime als parttime

Meer informatie of een afspraak voor een bezoek?
Bel met G. Nieuwenhuis: 06-49628043
of kijk op www.fraanjeschool.nl voor verdere informatie.

POSITIONS AVAILABLE

Educating Youth for Christian Living

For the next few years, we expect an **URGENT NEED** for teachers, both in elementary and secondary.

Mount Cheam Christian School is connected to the Reformed Congregation in North America (RCNA), which is affiliated with the Gereformeerde Gemeente in Nederland. Our school is located between the mountains of the Fraser Valley in beautiful British Columbia, Canada. Currently, 370 students Kindergarten to Grade 12 (aged 5 to 18) attend our school.

Due to the consistent growth of our church and school community, we would like to connect with teachers that are willing to provide education based on the infallible and unchangeable truth of God's Word (King James Version), as expressed in the Three Forms of Unity, established by the Synod of Dort (1618-1619).

Inquiries: Mr. Jan Neels (Principal) - jneels@mccs.ca

Send resume + cover letter to:

Mr. Jan Neels - jneels@mccs.ca

Mr. Toby De Rover - tobyderover@gmail.com

48988 Yale Road, Chilliwack, BC, V4Z 0B2, Canada

BOUWHOF
BEZIG MET JE HUIS.

BOUW, SANITAIR, KEUKEN EN INTERIEUR

SHOP.BOUWHOF.NL

Edisonstraat 115 2723 RT Zoetermeer 079 - 3310700 www.bouwhof.nl

Feminine Herbal Complex (NeoLife)

* balanceert de hormonen
* bij ongemakken rondom menstruatie
* verlicht zwaarmoedigheid en
somberheid
April-aanbieding / Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

**WORD JIJ
BLIJ VAN
DEZE TWEE?**

**KOM WERKEN BIJ SCHOLENGROEP
DRIESTAR-WARTBURG!**

Lijkt dat je mooi? Reageer dan op een vacature
voor docenten en niet onderwijzend personeel!

Lijkt dat je mooi? Reageer dan op een vacature
voor docenten en niet onderwijzend personeel!

driestarcollege.nl/vacatures
werkenbijhetwartburg.nl

Driestar College
voor het leven!

WARTBURG COLLEGE

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

 Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637

www.orgelmakerijboogaard.nl

Nieuwbouw | Restauratie- Stem- en onderhoudswerk

**Uw woning in Veenendaal verkopen?
Bel dan met Wessel Berkhout!**

Wij informeren u graag over onze onderscheidende en enthousiaste werkwijze en verstrekken u graag een aantrekkelijke offerte.

BURGLAND
Makelaars

0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

 VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

AMBTSKLEDING

MAATKOSTUUMS

TROUWKOSTUUMS

GELEGENHEIDSKLEDING

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonduren of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL

BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

 VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
AAN HUIS**

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

INMIDDELS KENT WYCLIFFE DE BRIEF DIE PAUS URBANUS VI AAN HEM HEEFT GESCHREVEN UIT ZIJN HOOFD.

Binnen twee maanden móét hij zich in Rome verantwoorden. De paus is woedend over de inhoud van het boek *Triologus* dat hij laatst geschreven heeft. In dat boek heeft hij nauwkeurig samengevat wat hij in de achterliggende jaren heeft geschreven in al zijn vlugschriften en artikelen. Dit keer heeft hij het gedaan in de vorm van een soort samenspraak tussen Leugen, Waarheid en Voorzichtigheid. Dat de paus boos en beledigd is, begrijpt hij wel. Maar dat wil nog niet zeggen dat hij van plan is de paus te gehoorzamen. Kort heeft hij erover nagedacht, maar het zou niet verstandig zijn. Naar Rome gaan zou hetzelfde zijn als wanneer hij vrijwillig de brandstapel zou beklimmen. Hij weet het zeker: Als hij doet wat de paus wil, betekent dat het eind van zijn leven.

Wycliffe neemt zijn ganzenveer uit de houder en schrijft boos aan de paus dat hij niet komt! Hoe vaak heeft hij de paus al gewaarschuwd? Maar er verandert niets. De paus blijft rijk, de kerk blijft rijk. En de arme mensen moeten maar blijven betalen ... Wacht, hij schrijft het allemaal nog één keer in deze brief. Te verliezen heeft hij toch niets.

Beslist glijdt zijn ganzenveer over het perkament. 'Misschien is het voor de laatste keer dat ik u kan waarschuwen, Heilige Vader. Ik raad u aan afstand te doen van uw rijkdom. Geef uw goederen terug aan de armen en aan de staat. Alleen dán zult u rust vinden voor uw zondige ziel. Er is vergeving in het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon. Ook voor u.' Dan legt Wycliffe zijn ganzenveer op de schoonmaakdoek. Hij voelt zich niet alleen erg moe. Hij voelt ook een forse hoofdpijn opkomen.

Kruisdrager

Elk huis heeft zijn kruis, ieder hart zijn smart. De zonde in het paradijs bracht het kruis in de wereld.

Ziekte, geweld, verdriet. Miljoenen stierven wereldwijd door corona. Oekraïners, ouders en kinderen, zuchten onder oorlogsgeweld. Opa's en oma's vertellen over vroegere zorgen. Jongeren voelen zich eenzaam en neerslachtig. Zo'n kruis kan zwaar zijn. Toch wil ik je vragen om verder te lezen.

Je wilt het kruis niet, het overkomt je. Zo was het ook met Simon, zomaar iemand uit Cyrene. Hij had niets met Jezus, maar wilde zijn akker zien: zouden er al vruchten zijn? Ineens pakken Romeinse soldaten hem bruut op en leggen Jezus' kruis op hem. Verzet helpt niet, bevel is bevel, het moet. Maar de gedwongen kruisdrager krijgt vrije genade. De Kananese vrouw trouwens ook. Haar kruis, een bezeten kind, brengt haar aan de voeten van de Zaligmaker.

Er zijn allerlei soorten kruis. Als jouw kruis je maar brengt bij Golgotha. Gods weg gaat niet over rozen, maar is een kruisweg. Werd jij al kruisdrager achter Hem aan? Simon van Cyrene's naam staat in Gods Woord geschreven om kruisdragers moed in te spreken. 'Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, neme zijn kruis dagelijks op en volg Mij'. Zij reizen getroost onder 't heiligend kruis naar 't erfgoed daar boven. Wat de wereld nodig heeft, is Gods Woord. Als in China kruisen van kerken worden verwijderd, komen de christenen 'onder het kruis' samen, in het geheim. Ze kunnen niet zonder het kruis-Evangelie.

Dominee Ledeboer werd ook kruisdrager, in de gevangenis. Maar zijn kruis werd hem tot zegen. En zijn pen schreef: 'Draag wat God je heeft gegeven, 't kruis is je zo goed en nut. Zo moet Christus in je leven; draag je vrucht in overvloed.'

Kruisdragers, een gezegende Goede Vrijdag!

Leestip: Markus 15:1-22

'En zij dwongen ene Simon van Cyréne...

Ds. Labee over:

Niet kunnen ingaan vanwege ongeloof

Er staat geschreven: 'En wij zien dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof'. Heeft dit alleen betrekking op het 'aardse' Kanaän?

Onverstand

'Ach, die vervloekte sluitboom die uw hart afsluit en de Zaligmaker buitensluit. Hij zal u werkelijk buiten de hemel sluiten, tenzij de almachtige kracht van God hem in stukken zal breken. Paulus schrijft in Hebreeën 4 vers 6 dat zij niet ingaan konden vanwege hun ongeloof. Ongeloof is de verdoemelijkste zonde (...). Dat schrijft ds. John Flavel (ca. 1627-1691), een puriteins prediker, in de 'Toetssteen der oprechtheid'.

Letterlijk vinden we de aangehaalde tekst van de vraagsteller echter aan het slot van Hebreeën 3. De schrijver, die we met onze Nederlandse Geloofsbelijdenis Paulus achten, geeft in het tweede deel van dit hoofdstuk een ernstige waarschuwing. Vanuit Psalm 95 worden de vaders, het Joodse voorgelacht, aangewezen als 'verzoekers van God' tijdens het veertig jaar zwerven tussen Egypte en Kanaän. Kanttekening 25a leert ons: 'De mens wordt gezegd God te verzoeken, wanneer hij Gods beloften of macht moedwilliglijk in twijfel trekt, of de gewone middelen van Gods regering veracht, en buitengewone verzoekt, gelijk de Israëlieten hier deden'. Dat heeft de getrouwe Verbondsgod zeer vertoornd: 'Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn: Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!'

Deze aangrijpende bedreiging moeten we verbinden met het laatste vers: 'En wij zien dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof'. Niet ingaan in 'Mijn rust' is een verwijzing naar 'het land Kanaän, omdat het geweest is een einde van de

omzwervingen der Israëlieten in de woestijn; het wordt alhier meteen voorgesteld als een voorbeeld van de toekomstige rust na dit leven, in het eeuwige leven, gelijk Paulus in het volgende hoofdstuk nader zal verklaren' (kt. 31).

Onze vaders spreken dus niet alleen over het 'aardse' Kanaän maar óók over het 'hemelse'. Vanwege deze ernst klinkt in de brief aan de Hebreeën de oproep om elkaar te vermanen. En er wordt in vers 16 gesproken over twee soorten woestijnreizigers: 'Want sommigen, als zij die gehoord hadden, hebben Hem verbitterd, doch niet allen die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn'. De bijgevoegde opmerking in de kantlijn (39) noemt kinderen van God die niet bij die 'verzoekers van God' hoorden: 'Namelijk gelijk Jozua, Kaleb, vele Levieten en anderen; hetwelk de apostel daarbij voegt om te tonen dat God altijd ook Zijn overblijfsel onder het volk heeft behouden, en derhalve onder hen ook behouden zal, niettegenstaande de verharding van velen.'

Onderpand

Zijn ze nu allen verloren die niet zijn ingegaan in het land van de belofte, het 'aardse' Kanaän? Het zal uit het bovenstaande al duidelijk geworden zijn, dat we deze conclusie niet moeten trekken. Weliswaar was het bezit van een stukje grond in het beloofde land als een onderpand van de hemelse erfenis. Maar 'niet dat allen die in de woestijn gestorven zijn, noodzakelijk uit den hemel ook zijn gesloten; want ook Aäron en Mozes zijn aldaar gestorven; maar die zonder berouw en betering, nadat zij God verzocht hadden, daarin zijn gestorven, waarvan het uitsluiten uit het beloofde land maar een voorbeeld was' (kt. 41). Zonder ware bekering is het voor eeuwig verloren. Zelfs Mozes had eens in ongeloof niet volkomen geluisterd naar de stem van de Heere. De straf was zwaar en hij mocht alleen van verre zien op de beloofde erfenis. Maar hij hoefde de strijd niet meer in maar mocht eeuwig gaan zingen van Gods goedertierenheid. Toen het volk het aardse Kanaän binnentrok, waren er meer in de woestijn achtergebleven: Aäron, Mirjam, wellicht Eldad en Medad en de 'naamlozen' die gekocht waren met het dierbaar bloed van de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus Christus. Lezer(es), de Heere geve door genade dat van ons niet zou gelden: 'en zij konden niet ingaan vanwege hun ongeloof'. S

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

